

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 36
din 05.05.2010**

Dosar nr.: 12/2010

Petiția nr.: 314 din data 13.01.2010

Petent: I E

Reclamat:

Obiect: discriminare instituită prin prevederile legii nr. 10/2001 modificată și completată prin legea nr. 247/2005

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților

I.1.1. I E , cu domiciliul în

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

II. Obiectul sesizării

2.1. Plângerea vizează constatarea existenței unei situații discriminatorii instituită în baza legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989 în raport cu modificările aduse prin legea nr. 247/2005.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Prin petiția înregistrată cu nr.314 din 13.01.2010, petentul arată că Legea nr. 10/2001, în forma sa inițială, nu acorda dreptul la restituire persoanelor ale căror imobile au fost expropriate, dacă nu respectau termenul prevăzut de lege pentru depunerea notificării. Prin modificarea ulterioară a actului normativ, în speță legea nr. 247/2005, nu se mai condiționa posibilitatea acordării despăgubirilor de termenul de 6 luni a notificării, ceea ce în opinia petentului reprezintă o vizibilă discriminare.

IV. Procedura de citare

4.1. Urmare petiției, astfel cum a fost formulată, în temeiul art. 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în M.O. nr. 348 din 6 mai 2008, Colegiul a invocat din oficiu excepția de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

4.2. Prin adresa înregistrată cu nr. 574 din 20.01.2010 excepția de necompetență materială, motivată, a fost comunicată petentului. Colegiul a pus în vedere petentului că CNCD nu analizează modul de stabilire sui generis a unor drepturi în favoarea unor persoane sau categorii de persoane ori categorii profesionale în mod diferit față de alte persoane sau categorii precum și reglementarea de către legiuitor a unor aspecte ce țin de statutul unor persoane sau categorii de persoane. Din acest punct de vedere, examinarea soluțiilor legislative alese de legiuitor și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României, revine Curții Constituționale.

4.3. Colegiul a pus în vedere petentului ca are posibilitatea de a-și formula propriile apărări față de excepția ridicată, și a acordat termen la data de 26.02.2010. Petentul a formulat apărări scrise, înregistrate cu nr. 1441 din 22.02.2010, depuse la dosar.

4.4. În perioada 28 noiembrie 2009 – 22 aprilie 2010, Colegiul CNCD s-a aflat în imposibilitate de a organiza deliberări. Urmare încetării succesive a mandatelor a 6 membri în Colegiul CNCD, s-a declanșat procedura de numire de către Parlamentul României, potrivit art. 22 alin. 2 și art. 24 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Prin Hotărârea Parlamentului nr. 27/20.04.2010 publicată în Monitorul Oficial nr. 265 din 22.04.2010 au fost numiți noii membri ai Colegiului CNCD. Dosarul nr. 12/2010 a fost soluționat în data de 05.05.2010.

V. Susținerile părților

Susținerile petentului

5.1.1. Petentul arată că împreună cu soția sa a deținut în proprietate un imobil situat în Pitești până la momentul exproprierii, în baza Decretului nr. 126 din 14.04.1986. La data respectivă a primit despăgubiri în valoare de 78.805 lei. Ulterior, potrivit prevederilor Legii nr. 18/1991 republicată, a primit în proprietate terenul rămas liber din fosta proprietate. Restul terenului ce nu a fost restituit este afectat de modernizarea unor străzi prin lărgirea acestora. Petentul arată că cererea de acordare a despăgubirilor bănești pentru imobilele pe care le-a deținut în proprietate anterior intervenirii exproprierii i-a fost respinsă de Primăria municipiului Pitești. Însă pentru terenul ocupat în totalitate s-au acordat măsuri reparatorii în echivalent, constant în titluri de valoare nominală.

5.1.2. Petentul precizează că plângerea sa are în vedere faptul că Legea nr. 10/2001, în forma sa inițială, nu acorda dreptul la restituire persoanelor ale căror imobile au fost expropriate, decât în condițiile respectării termenului prevăzut de lege pentru depunerea notificării. Prin modificarea survenită actului normativ, în

speță legea nr. 247/2005, persoanele care depuseseră notificări în vederea restituirii, fără să respecte același termen legal, au obținut dreptul la restituirea fostelor proprietăți. Acest fapt a fost determinat de necondiționarea termenului de 6 luni, în varianta modificată a legii. Termenul de 6 luni a fost prelungit succesiv prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.109/2001 și prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.145/2001, astfel încât persoanele care au depus notificările ulterior modificării legii, sunt îndreptățite la despăgubire, neavând de respectat același termen prevăzut inițial în legea nr. 10/2001.

5.1.3. În raport de excepția de necompetență invocată din oficiu, petentul invocă prevederile art. 16 din O.G. nr. 137/2000 republicată precum și prevederile art. 18 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 care dispun că CNCD este responsabil și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării. De asemenea, petentul arată ca Decizia Curții Constituționale nr. 997/2008 nu este aplicabilă cauzei.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. Luând act de plângere, astfel cum este formulată, precum și de susținerile petentului, Colegiul urmează a analiza excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării invocată din oficiu în cauză.

6.2. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

6.3. Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 828 din 16 februarie 2009 a reținut că în economia Ordonanței nr. 137/2000 dispozițiile articolului 2 care definesc formele de discriminare (n.n.), "sunt consecutive celor din articolul 1 alin. (3), care prevăd cine este subiectul obligației de a respecta principiul egalității între cetățeni - garantat de art. 1 alin. (2) în exercitarea drepturilor constituționale ale cetățenilor: "Orice persoană juridică sau fizică are obligația să respecte principiile egalității și nediscriminării". Din coroborarea aceluiași texte (art. 1-2) rezultă obiectul discriminării: titularii drepturilor constituționale enumerate în special în art. 1 alin. (2), îngrădiți ori împiedicați în exercițiul lor.

Așadar, în limitele atribuțiilor sale legale, CNCD este obligat să soluționeze orice plângere întemeiată pe dispozițiile art. 2 din O.G. nr. 137/2000 prin stabilirea existenței celor trei elemente susmenționate.

6.4. Din acest punct de vedere, Colegiul constată că petentul invocă vătămarea drepturilor sale prin efectul discriminatoriu al unor dispoziții dintr-o lege însă în raport de această situație, se constată că, în esență, plângerea vizează, pe fond, constatarea de către CNCD a situației discriminatorii ce decurge din modificarea prevederilor art. 21 devenit art 22 după modificarea legii nr. 10/2001, prin legea nr. 247/2005. Or, o asemenea situație nu este de natură a întruni niciunul dintre elemente necesare constatării existenței unei situații discriminatorii în sensul Ordonanței nr. 137/2000, republicată, devreme ce fondul dedus soluționării vizează o dispoziție legislativă care, în forma în care este edictată, produce un efect prezumtiv discriminatoriu, ca o consecință a modificărilor legislative survenite la prevederea legislativă invocată.

6.5. În opinia petentului, legea nr. 10/2001, în forma sa inițială, nu acorda dreptul la restituire persoanelor ale căror imobile au fost expropriate, decât în condițiile respectării termenului prevăzut de lege pentru depunerea notificării. Prin modificarea survenită actului normativ, în speță legea nr. 247/2005, persoanele care depuseseră notificări în vederea restituirii, fără să respecte același termen legal, au obținut dreptul la restituirea fostelor proprietăți. Acest fapt a fost determinat de necondiționarea termenului de 6 luni, în varianta modificată a legii, astfel încât persoanele care au depus notificările ulterior modificării, sunt îndreptățite la despăgubire, neavând de respectat același termen prevăzut inițial în legea nr. 10/2001.

6.6. Practic, împrejurarea nașterii tratamentului ipotetic diferit, decurge sui generis din prevederile art. 21 din legea nr. 10/2001 coroborat modificărilor aduse prin O.U.G. nr. 109/2001, O.U.G. nr. 145/2001, respectiv legea nr. 247/2005. Modificarile legislative în speță presupun o situație prezumtiv discriminatorie indusă ipso jure în raport cu prevederile inițiale ale articolul 21. În fapt, în exercitarea competențelor sale, Colegiul este chemat să se pronunțe cu privire la o circumstanță ce decurge din procesul legislativ, în opinia petentului, în contradicție cu principiul nediscriminării. Or, pretinsa discriminare nu își are izvorul într-un fapt volitiv determinat de o acțiune a unei persoane reclamate prin care se face ceea ce este interzis de lege ori o omisiune prin care nu se face ceea ce pretinde legea cât în caracterul prezumtiv discriminatoriu al prevederilor normative care reglementează dreptul persoanelor de a solicita restituirea în natura a imobilelor, într-un moment dat, în raport cu reglementarea aceluiași drept la un alt moment dat.

6.7. Or, în ceea ce privește procesul legislativ, astfel cum s-a susținut în jurisprudența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (vezi spre exemplu Hotărârea nr. 310/14.05.2008, Hotărârea nr. 430/22.07.2008, Hotărârea nr. 433/30.07.2008, Hotărârea nr. 14/13.01.2009, Hotărârea nr. 410/22.07.2009 și altele), de plano, Colegiul Director este de opinie că adoptarea sau modificarea unor acte normative nu poate fi asimilată unui comportament, în sensul prevederilor Ordonanței de Guvern nr. 137/2000, republicată. Este de

natura evidenței că adoptarea, modificarea, completarea ori abrogarea unor acte normative nu poate atrage după sine o eventuală răspundere contravențională.

6.8. Astfel cum a reținut și Curtea Constituțională în Decizia nr. 1.011 din 8 noiembrie 2007 publicată în Monitorul Oficial nr. 809 din 27 noiembrie 2007 și a reiterat în Deciziile sale cu nr. 818, 819, 820 și 821 din 3 iulie 2008, publicate în Monitorul Oficial nr. 537 din 16.07.2008 „Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare este o reglementare specială care stabilește comportamentele considerate discriminatorii în viziunea legiuitorului și creează mecanismele prin care orice tip de discriminare poate fi sancționat și eliminat”. Astfel, Curtea în mod expres desprinde scopul legiuitorului în reglementarea acelor „comportamente”, i.e. împrejurări de fapt aplicate la situația unor persoane, grupuri de persoane sau comunități comparativ cu alte persoane, grupuri de persoane ori comunități, ce pot fi reținute ca discriminatorii în ipotezele prevăzute de Ordonanța nr. 137/2000 republicată. De altfel, în deciziile sus menționate, Curtea Constituțională arată în mod explicit că „*actul normativ criticat sancționează contravențional orice deosebire, excludere, restricție sau preferință care are ca scop ori efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în domeniul politic, economic, social și cultural ori în orice alte domenii ale vieții publice, dacă deosebirea, excluderea, restricția sau preferința se datorează apartenenței la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială, respectiv convingerilor, sexului sau orientării sexuale ori apartenenței la o categorie defavorizată*”.

6.9. Pe de altă parte, potrivit dispozițiilor O.G. nr. 137/2000 republicată, jurisdicția exercitată de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este o „jurisdicție administrativă” ce presupune o procedură specială, administrativ-jurisdicțională, ce se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile de litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare. Actul de soluționare a unui conflict corelativ dispozițiilor O.G. nr. 137/2000, republicată, este emis de o autoritate administrativă investită, prin lege organică, cu atribuții de jurisdicție administrativă specială (C.N.C.D.) iar actul per se, este susceptibil de a fi atacat în contenciosul administrativ general, sub cenzura instanțelor judecătorești. Aceste aspecte sunt statuate de prevederile art. 16 (independența organului care emite actul), art. 20 (procedura specială), art. 20 alin.6 (principiul contradictorialității și al dreptului la apărare), art. 20 alin.7 (obligativitatea motivării actului), art. 20 alin.9 (procedura de atac în fața instanței de contencios administrativ) din O.G. nr. 137/2000 republicată în temeiul Legii nr. 324/2006 (lege organică) pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000. De altfel, caracterul administrativ jurisdicțional al actelor adoptate de Colegiul CNCD a fost statuat în nenumărate rânduri de instanțele de contencios administrativ (între altele decizia civilă nr. 1960 din 15.05.2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție). Prin Decizia nr. 1.096 din 15 octombrie 2008 și ulterior Decizia nr. 444 din 31 martie 2009 și Decizia nr. 1470 din 10 noiembrie 2009, Curtea Constituțională a statuat că „CNCD este un organ administrativ cu atribuții jurisdicționale, care se bucură de independența necesară îndeplinirii actului administrativ-jurisdicțional și respectă prevederile

constituționale cuprinse în art.124 privind înfăptuirea justiției și art.126 alin.(5), care interzice înființarea de instanțe extraordinare”.

6.10. Or, este evident că acele comportamente considerate discriminatorii și care sunt sancționabile contravențional nu pot fi echivalate sau asimilate cu procesul legislativ, în speță situațiile ce implică adoptarea, modificarea, completarea sau abrogarea unor prevederi legale de către legiuitor, Parlamentul României sau de Guvern. Relativ la obiectul petiției, este indubitabil că „fapta de discriminare” invocată de petent are ca izvor o prevedere normativă ce a fost ulterior modificată prin ordonanțe de urgență și în ultimă instanță, prin legea nr. 247/2005. Pretențiile invocate în cauză se fundamentează pe premisa că situația discriminatorie este indusă de actele normative ulterioare, ce au schimbat regimul juridic aplicabil persoanelor îndreptățite să solicite restituirea în natură a imobilelor.

6.11. Având în vedere considerentele expuse, în măsura în care s-ar admite că pe calea controlului jurisdicțional prevăzut de O.G. nr. 137/2000, republicată, C.N.C.D. poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unui text de lege, s-ar pune în discuție legitimitatea C.N.C.D. de a înălțura consecințele faptelor discriminatorii, prin hotărâri, ce pot duce, în ultimă instanță, la încetarea aplicabilității unor dispoziții de lege, și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, încălcându-se în mod flagrant principiul separației puterilor în stat, prin interferarea în atribuțiile legislativului dar și ale Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, inclusiv cele ale art. 16 care se referă la egalitatea în drepturi a cetățenilor.

6.12. În acest sens s-a pronunțat și Curtea Constituțională, prin decizia nr. 997 din 7.10.2008, relativ la dispozițiile O.G. nr. 137/2000, republicată, admitând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare sunt neconstituționale, în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze ori să refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerând că sunt discriminatorii, și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative.

6.13. Pe de altă parte, Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 828 din 16 februarie 2009 a statuat că în fața Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării dispozițiile unei legi, reclamate ca având efect discriminatoriu, nu pot face, prin ele însele, obiectul unei sesizări întemeiate pe Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, ci doar al unei excepții de neconstituționalitate în a cărei soluționare Curtea Constituțională are atribuții exclusive, conform art. 146 lit. d din Constituția României.

6.14. Având în vedere considerentele expuse și petiția, Colegiul urmează a admite excepția invocată în cauză. Opțiunea legiuitorului și examinarea soluțiilor legislative alese de către legiuitor precum și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României, revine Curții Constituționale.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admite excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în raport cu obiectul petiției, astfel cum este formulat;
2. Clasarea dosarului;
3. Se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte;
4. O copie a hotărârii se va transmite domnului I   E   , cu domiciliul în

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS Csaba Ferenc – Președinte

GERGELY Dezideriu – Membru

HALLER Istvan – Membru

PANFILE Anamaria – Membru

POP Ioana Liana – Membru

VASILE Alexandru Vasile – Membru

VLAȘ Claudia Sorina - Membru

Data redactării: 10.05.2010

Hotărâre Redactată. G.D., Tehnored. A.P., 2 exemp.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

